

NORGES BONDELAG

Stortingets næringskomité
Stortinget
0026 OSLO

Vår saksbehandler
Mina Mjærum Johansen
+47 91 77 58 31

Vår dato
07.02.2014
Deres dato

Vår referanse
14/00235-2
Deres referanse

Høringssvar på Representantforslag 8:13 S (2013-2014) Helhetlig jordvernplan

Norges Bondelag viser til Representantforslag 13 S (2013-2014) om helhetlig jordvernplan, framsatt av Venstres representanter André N. Skjelstad, Pål Farstad, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja den 5. desember 2013.

Norges Bondelag vil gi honnør til Venstres representanter for å sette fokus på matsikkerhet og beredskap, og for å ta initiativ til en helhetlig jordvernplan. Forslagsstillerne belyser viktige faktum, som at kun tre prosent av landarealet er dyrka mark, og bare 1/3 av dette arealet er egnet for matkornproduksjon. Videre skriver representantene at de dyrkbare arealene er svært knappe, og at nydyrking derfor er en kortsiktig løsning.

Norges Bondelag stiller seg bak vurderingene om matsikkerhet, og at det med økende befolkning, nasjonalt og globalt, samt klimaendringer, vil bli stadig mer utfordrende å produsere nok mat. Norges Bondelag er likevel ikke ening i hypotesen som framgår av NOU:2010 nr. 10 om at klimaendringene vil gi større muligheter for matkornproduksjon. Det vises til at de seinere kornsesongene i Norge har vist at mer og mer intens nedbør medfører større utfordringer for nettopp matkornproduksjonen med hensyn til såing, høsting og kornkvalitet.

En av de største utfordringene, er som representantene Skjelstad, Farstad, Elvestuen og Raja peker på, at de mest produktive matjordarealene ligger nærbyer og tettsteder. Her er det gunstig klima, god jordkvalitet, god arrondering og hellingsgrad, og det er også her matjorda er under størst press.

Norges Bondelag har ikke opplevd at jordvernet ”trumfer” naturvernet i de tilfellene det er arealkonflikter. I motsetning til naturtyper og arter, som har en beskyttelse gjennom eksempelvis naturmangfoldloven og markaloven, har ikke matjorda i dag noe eget juridisk vern. Dette medfører at hensynet til matjord må vike for andre viktige formål.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland 0135 OSLO	Besøksadresse: Landbrukets Hus, Schweigaardsgate 34 C 0191 OSLO	Telefon: 22 05 45 00	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no
Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto:: 8101.05. 91392	Internett: www.bondelaget.no

Vår dato Vår referanse
07.02.2014 14/00235-1

Store matjordarealer bygges ned som følge av en ”bit for bit”-omdisponering i kommunene. Tall for 2012 viser at 6 567 dekar dyrka jord og 4 643 dekar dyrkbar jord ble omdisponert. Det er mange hensyn å ta i den kommunale planlegginga, og det er derfor matjord uten juridisk beskyttelse, som ofte må vike for andre samfunnsinteresser.

I forslaget fra Venstre-representantene er det ikke tatt stilling til hva en helhetlig jordvernplan skal inneholde eller hvordan den skal praktiseres.

Skal en slik plan fungere etter sin hensikt og redusere omdisponeringa, mener Norges Bondelag at matjorda må gis et strengt juridisk vern. Et juridisk vern av dyrka og dyrkbar jord vil redusere presset på matjord til utbyggingsformål, og også gjøre jorda mindre interessant for spekulanter til oppkjøp med tanke på for eksempel omdisponering og utbygging.

Norges Bondelag mener videre at de landbrukspolitiske målsetninger i Storting og regjering bør være førende for endringer i regelverket. For å oppnå ønsket effekt, må virkemidlene i eiendomsregelverket for landbruket gjennomgås og vurderes samlet i et utvalg, jfr. vedlagte høringsuttalelse fra Norges Bondelag til forslaget om å oppheve priskontrollen. I mandatet til et utvalg bør også arbeidet med en helhetlig jordvernplan, herunder et juridisk vern av matjorda, være sentralt.

Norges Bondelag mener at matjord, både dyrka og dyrkbar jord, må gis et juridisk vern, der det i utgangspunktet er forbudt å bygge ned matjord. Dispensasjon må bare kunne gis av en statlig myndighet dersom det forligger samfunnshensynet av nasjonal viktighet og det ikke finnes alternative arealer.

Norges Bondelag foreslår at Stortinget ber regjeringa om å sette ned et lovutvalg som ser på eiendomslovene i sin helhet, hvor mandatet også omfatter et juridisk vern av matjorda.

Med vennlig hilsen

Arild Bustnes

Mina Mjærum Johansen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Vedlegg:

1. Høringssvar fra Norges Bondelag – forslag om å oppheve priskontrollen. Brev til Landbruks- og matdepartementet, datert 28. januar 2014